

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Ribogospod. nauka Ukr., 2017; 4(42): 7-18
DOI: 10.15407/fsu2017.04.007
УДК 639.3(477)

РОЗВИТОК РЕФОРМ У РИБНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Ю. А. Глебова, ya_glebova@ukr.net, Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

О. В. Шкарупа, knorush@ukr.net, Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Мета. Промисел водних біоресурсів в Україні в останні роки був на низькому рівні. З метою забезпечення населення України високоякісною рибною продукцією, завданням працівників рибного господарства країни є створення належних умов для збільшення обсягів вилову риби та поліпшення організації праці й матеріального забезпечення в господарствах. Мета роботи полягає у визначенні напрямів реформування в рибній галузі, які забезпечують прогрес у ній і спрямовані на залучення інвестицій в аквакультуру; реорганізації органів рибоохорони з якісною зміною принципів їхньої роботи; формування культури соціально відповідального рибалки; досягнення прозорості та відкритості в роботі Держрибагентства України та підвищення ефективності функціонування державних установ.

Методика. Основою дослідження є наукові, статистичні та звітні дані рибної галузі України. Використано методи моніторингу та ретроспективного аналізу останніх досліджень та публікацій.

Результати. Наведено інформаційні дані щодо проведення реформ в рибогосподарській галузі України, зокрема зміни територіальних органів, апарату Держрибагентства України, режимів рибальства, використання водних біоресурсів, нормативно-правової бази, посилення міжнародної діяльності та використання досвіду іноземних країн, збільшення фінансування, запровадження інвестування іноземними країнами та використання їхнього досвіду, що сприяє нарощуванню потужностей рибної галузі.

Наукова новизна полягає в аналітичному моніторингу зміни підходів до організації діяльності рибницьких формувань, що відзначаються істотними технологічними, економічними, організаційними, нормативно-правовими особливостями, які необхідно враховувати в господарських процесах.

Практичне значення. Матеріали статті можуть бути використані науковцями й працівниками рибної галузі.

Ключові слова: рибна галузь, реформування, нормативно-правове поле, закони, постанови, органи Держрибагентства України, рибоохорона, рибоохоронний патруль, міжнародний досвід, інвестиції.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ І АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

З метою забезпечення населення України високоякісною рибною продукцією завданням працівників рибного господарства країни є створення належних умов для збільшення обсягів вирощування риби та поліпшення організації праці й матеріального забезпечення в господарствах.

© Ю. А. Глебова, О. В. Шкарупа, 2017

Однак, протягом останнього десятиріччя виробництво товарної риби є низьким з негативною тенденцією. Зокрема, у внутрішніх водоймах країни у 2007р. воно складало 42364, у 2011 р. – 37032, у 2015 р. – 38507 т. Як свідчить аналіз очікуваних позитивних зрушень, передбачених Законом України «Про загальнодержавну програму розвитку рибної галузі України до 2016 року», не відбулося. Відтак, зумовлюється необхідність зміни підходів до організації діяльності рибницьких формувань та їх внутрішньогосподарських структурних одиниць, діяльність яких відзначається технологічними, економічними, організаційними особливостями, які необхідно враховувати в ході господарського управління [1–5].

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ. МЕТА РОБОТИ

В сучасних умовах набуло актуальності питання реформування рибного господарства України. Метою роботи є визначення напрямів реформування в рибній галузі, які забезпечують прогрес у ній і будуть спрямовані на залучення інвестицій в аквакультуру, створення органів рибоохорони з якісною зміною принципів їхньої роботи, формування культури соціально відповідального рибалки, досягнення прозорості та відкритості в роботі Держрибагенства України, а також на підвищення ефективності функціонування державних установ.

МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ

Основою дослідження є наукові, статистичні та звітні дані в рибній галузі України. Використано методи моніторингу та ретроспективного аналізу новітніх досліджень та публікацій останнього десятиріччя.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ, ЇХ АНАЛІЗ ТА ОБГОВОРЕННЯ

З використанням Програми діяльності Уряду в проведенні реформ, Держрибагенством було розроблено Концепцію реформування рибного господарства України. Вона спрямовувалася на залучення інвестицій в аквакультуру, створення органів рибоохорони із якісною зміною принципів їхньої роботи, формування культури соціально відповідального рибалки, досягнення прозорості та відкритості в роботі Держрибагенства, а також на підвищення ефективності функціонування державних установ.

Результатом реалізації Концепції було проведення змін у нормативно-правовому полі, структурі та в умовах забезпечення рибної галузі [1–16].

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2015 р. № 894 «Питання функціонування територіальних органів Державного агентства рибного господарства», триває процедура ліквідації територіальних органів як юридичних осіб публічного права та утворення територіальних органів як структурних підрозділів апарату Держрибагенства. Нині в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань зареєстровано 14 територіальних управлінь Державного агентства рибного господарства в регіонах.

16 червня 2016 р. на Київщині було запущено перший рибоохоронний

патруль. Набір на посади до нових територіальних органів Держрибагентства України проводили за конкурним принципом. За результатами конкурсів, у відповідності до встановленого законодавством порядку, станом на 01 січня 2017 р. призначено 127 інспекторів рибоохорони:

Київський рибоохоронний патруль — 52 осіб;

Миколаївський рибоохоронний патруль — 14 осіб;

Одеський рибоохоронний патруль — 18 осіб;

Рівненський рибоохоронний патруль — 2 особи;

Тернопільський рибоохоронний патруль — 4 особи;

Харківський рибоохоронний патруль — 4 особи;

Чорноморський рибоохоронний патруль — 33 особи.

У 2016 р. з державного бюджету виділено 15 млн грн для оснащення Київського рибоохоронного патруля сучасною технікою: через систему ProZorro здійснено закупівлю човнів, автомобілів, тепловізорів, ехолотів-картплоттерів, морських радіостанцій та комп'ютерів. У бюджеті на 2017 рік передбачено фінансування у розмірі 40 млн грн на придбання нової техніки для рибного патруля. Це найбільша сума, виділена в рамках держбюджету за останні 10 років для оснащення органів рибоохорони.

Реформування роботи органів контролю рибальства проводиться з урахуванням досвіду іноземних країн. Так, відповідно до домовленостей з представниками Директорату з питань рибальства Королівства Норвегія було проведено навчальний семінар щодо контролю рибальства, метою якого було ознайомлення українських інспекторів рибоохорони з принципами та методами роботи норвезьких рибоохоронних органів.

Представниками Міністерства сільського господарства Литовської Республіки проведено семінар для українських інспекторів рибоохорони з метою ознайомлення з принципами та методами роботи литовських колег, врахування отриманої інформації під час виконання рибоохоронних функцій в Україні, внесення змін до національних інструкцій та правил роботи органів рибоохорони.

Крім того, продовжується активна робота щодо розвитку міжнародних зв'язків відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13.09.2002 р. № 1371 «Про порядок участі центральних органів виконавчої влади в діяльності міжнародних організацій, членом яких є Україна». Держрибагентство нині відповідає за співробітництво з трьома міжнародними організаціями: Організацією з рибальства у північно-західній частині Атлантичного океану (НАФО); Комісією щодо збереження морських живих ресурсів Антарктики (ККАМЛР); Змішаною комісією із застосування Угоди про рибальство у водах Дунаю.

У 2016 р. Україною було сплачено 4,3 млн грн членських внесків, з них 3,0 млн грн до ККАМЛР та 1,3 млн грн — до НАФО.

На запрошення заступника Регіонального представника ФАО в Албанії Регіонального бюро ФАО для Європи та Центральної Азії від 29.12.2015 р.

№ REU/2015/456PR 16/2 ALB представники Держрибагентства України брали участь у семінарі ФАО щодо розвитку потенціалу країн Середземного та Чорного морів стосовно реалізації Угоди ФАО про заходи держави порту приписки щодо боротьби з незаконним, непідзвітним та нерегульованим промислом, у співпраці з Комісією з питань рибальства у Середземномор'ї.

Держрибагентство України взяло участь у Регіональній конференції на тему: «Побудова майбутнього для сталого прибережного рибальства в Середземному та Чорному морях» (м. Алжир, Алжирська Народна Демократична Республіка) та в першому засіданні Цільової робочої групи з аквакультури ГКРС (м. Неаполь, Італійська Республіка).

У м. Київ проведено 5-те засідання Чорноморської робочої групи Генеральної комісії з питань рибальства у Середземному морі (далі — ГКРС), на якому було представлено доповіді стосовно рибогосподарської політики та стану промислової діяльності прибережних країн Чорного моря. У рамках заходу було проведено також переговори керівництва Держрибагентства України з виконавчим секретарем ГКРС паном Абделлахом Сруром. За результатами переговорів опрацьовано проект Листа-угоди між Державним агентством рибного господарства України і Продовольчою та сільськогосподарською організацією ООН (ФАО) від імені Генеральної Комісії з питань рибальства у Середземному морі щодо проекту «Технічна допомога веденню відповідального рибальства і сталої аквакультури» в контексті програм ГКРС, який було підписано у ході участі делегації Держрибагентства у Конференції на високому рівні з питань посилення співробітництва у сфері рибальства та аквакультури в Чорному морі.

Провідні спеціалісти Держрибагентства України взяли участь у засіданні кластера 5 (сільське господарство та розвиток сільських територій, рибальство та морська політика, ріка Дунай, транскордонне та регіональне співробітництво), у ході якого стороні ЄС повідомлено загальну інформацію щодо рибної галузі України, стан впровадження реформи рибної галузі, досягнутих позитивних змін та проблемних питань у її впровадженні. Крім того, за результатами засідання кластера 5 визначено напрями подальшого співробітництва між Україною та ЄС з питань рибного господарства.

Було здійснено візит представника Держрибагентства України до Республіки Білорусь для обговорення питань співробітництва у сфері охорони водних біоресурсів.

Делегація українських експертів взяла участь у засіданнях робочих груп ККАМЛР з метою захисту національних інтересів, забезпечення промислової діяльності та проведення науково-дослідних робіт суден під Державним Прапором України у зоні дії ККАМЛР. Вона працювала на засіданнях робочих груп Комісії щодо збереження морських живих ресурсів Антарктики (Італійська Республіка), засіданні Робочої групи з оцінки рибних запасів та засіданнях Комітетів (наукового, з дотримання та інспекцій, з адміністративно-фінансових питань) і XXXV сесії ККАМЛР (м. Гобарт, Тасманія, Австралія). У ході згаданих заходів було представлено результати виконання українським судом «СИМЕЇЗ» у 2016 р. науково-дослідної роботи в зоні відповідальності ККАМЛР та результати спостережень щодо запасів водних біоресурсів, які здійснювалися під час промислу. Крім того, забезпечено можливість подальшого виконання

науково-дослідної роботи судном «СИМЕЇЗ» у 2017 р. та ведення промислу в зоні відповідальності ККАМЛР для суден під Державним прапором України в промисловому сезоні 2016/2017.

З метою розвитку науково-дослідного співробітництва в галузі рибного господарства між Україною і Республікою Корея опрацьовано та підписано Меморандум про взаєморозуміння між Державним агентством рибного господарства України й Міністерством океанів та рибальства Республіки Корея стосовно системи міжнародного наукового спостереження Комісії зі збереження морських живих ресурсів Антарктики, який забезпечить законодавче підґрунтя для залучення науковців рибної галузі України і Республіки Корея до здійснення наукових спостережень на судах обох держав як міжнародних наукових спостерігачів під час ведення промислу в зоні відповідальності зазначеної Комісії.

Реформування рибного господарства України здійснюється на підставі удосконалення нормативно-правової бази в рибній галузі відповідно до законодавства України з метою забезпечення раціонального використання водних живих ресурсів у внутрішніх водоймах, морських водах України, територіальному морі, а також за межами юрисдикції України. Для впорядкування, уніфікації та відповідності нормативно-правової бази рибної галузі законам України у 2016 р. прийнято 5 постанов Кабінету Міністрів України [6–10] та видано 7 наказів Мінагрополітики [11–17].

У зв'язку з неможливістю здійснення у морських рибних портах, розташованих на території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, обслуговування суден і пасажирів, проведення вантажних, транспортних, експедиційних робіт та інших, пов'язаних з цим, видів господарської діяльності, забезпечення належного рівня безпеки судноплавства, дотримання вимог міжнародних договорів України, забезпечення охорони навколишнього природного середовища 10.12.2015 р. Верховною Радою України прийнято Закон України «Про державну службу». Закон набрав чинності з 01.05.2016 р. Відповідно до Закону, посади державних службовців апарату Держрибагентства поділено на три категорії: 1) категорія «А» (вищий корпус державної служби), до якої віднесено посади Голови Держрибагентства та його заступників; 2) категорія «Б», до якої зокрема віднесено посади керівників структурних підрозділів Держрибагентства та їх заступників; 3) категорія «В» — інші посади державної служби, не віднесені до категорій «А» і «Б».

Кількість посад державної служби категорії «А» в Держрибагентстві становить 3 штатні одиниці, категорії «Б» — 58 та категорії «В» — 139 штатних одиниць. Загалом, кількість посад державної служби категорій «А» і «Б» в Держрибагентстві становить не більше третини штатної чисельності.

Відповідно до Закону та Критеріїв визначення переліку посад працівників державних органів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 06.04.2016 р. № 271, у Нацдержслужбі затверджено Перелік посад працівників Держрибагентства в кількості 10, які виконують функції з обслуговування.

У Держрибагентстві запроваджено призначення на посади державної служби виключно за результатами конкурсу — за Наказом Голови Держрибагентства від 15.09.2016 р. «Про утворення конкурсної комісії Державного агентства рибного господарства України».

Протягом 2016 року були внесені зміни до структури та штатного розпису Держрибагентства. Станом на 31 грудня 2016 р. в апараті Держрибагентства працювало 139 працівників.

У правовому полі впроваджуються нові правила для рибалок-промисловців. З 2016 р. розподіл часток на промисел (вилов) водних біоресурсів на водних об'єктах загальнодержавного значення та розподіл часток на промисловий виллов риби між користувачами водних біоресурсів у 2017–2021 рр. розпочався за новим підходом, який був розроблений Держрибагентством у 2015 р. Змінено видачу промислових квот строком на один рік, на закріплення часток вилову водних біоресурсів — на 5 років, що дає можливість планувати довгострокову діяльність підприємств, інвестувати у бізнес.

При розподілі часток на виллов також вперше повністю усунуто суб'єктивізм та людський чинник, оскільки частки розподіляються за формулою, визначеною законодавством України — Постановою Кабінету Міністрів України від 25.11.2015 р. № 992 «Про затвердження Порядку здійснення спеціального використання водних біоресурсів у внутрішніх рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах), внутрішніх морських водах, територіальному морі, виключній (морській) економічній зоні та на континентальному шельфі України». При цьому частка промислу (виллову) визначається у відсотках для кожного користувача водних біоресурсів строком на 5 років. За основу береться виллов щодо кожного користувача за 2013–2016 р. та загальний виллов всіма користувачами на водному об'єкті за ті роки. Нові підприємства, що планують здійснювати промисел водних біоресурсів, мають право отримати частку на виллов риби на аукціоні, де буде виставлено резерв лімітів — до 15% від затвердженого ліміту або прогнозу допустимого вилову водних біоресурсів.

З листопада 2016 р. Верховна Рада України прийняла законопроект про внесення змін до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (№ 2418а) у частині внесення змін у процедуру видачі дозвільних документів у сфері рибного господарства. Законопроектом передбачено, що строк видачі дозволу на промисловий виллов зменшується з 30 до 5 робочих днів від дня подання суб'єктом господарювання пакету документів, необхідних для отримання такого дозволу.

У 2016 р. досягнуто домовленості про надання допомоги з боку Естонської Республіки у запровадженні в Україні електронної системи звітності про виллов промисловими суднами та обговорено технічні й організаційні питання щодо реалізації названого проекту. Естонській стороні надано необхідну інформацію та матеріали для здійснення подальших кроків з питань реалізації проекту впровадження в Україні електронної системи звітності про виллов рибальськими суднами.

Для впровадження прозорості та відкритості в Держрибагенстві України проведено роботу щодо оновлення веб-сайту Держрибагентства, на якому доступна функція пошуку в режимі он-лайн. Створено офіційну сторінку в соціальній мережі Facebook, де постійно висвітлюється інформація щодо основних заходів Держрибагентства України. Запущено «гарячу лінію» — центр

спілкування та приймання звернень громадян відповідно до питань, що входять до компетенції Держрибагентства України, та створено спеціальну електронну скриньку для повідомлень про корупцію в рибному господарстві. Держрибагентство України зробило відкритими свої електронні бази даних.

Проведено аудит державних підприємств, які входять до сфери управління Держрибагентства України, та змінено 13 директорів, під керівництвом яких підприємства показували низьку ефективність.

На вакантні посади керівників державних підприємств і територіальних органів рибоохорони проводяться прозорі та відкриті конкурси. Кандидати складають письмові іспити та проходять співбесіди, які транслюються он-лайн.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 12.05.2015 р. № 271 «Про проведення прозорої та конкурентної приватизації у 2015–2017 роках» (із змінами), проводяться заходи щодо приватизації 12 державних підприємств, зокрема ДП «Центр аквакультури» та ДП «Регіональний дослідно-експериментальний комплекс».

У 2016 р. Державне агентство рибного господарства України виступало стороною у 54 судових справах, з них: трудові спори — 16 справ; повернення незаконно отриманого майна, яке є державною власністю — 9 справ; з інших спорів — 9 справ.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ

Ситуація в Україні у сфері рибного господарства зумовила необхідність проведення реформ. Протягом 2015–2017 рр. реформування здійснюється у напрямках ліквідації територіальних органів як юридичних осіб публічного права та утворення територіальних органів як структурних підрозділів Держрибагентства.

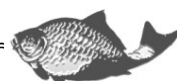
Передусім, реформуванню піддано рибоохоронну сферу. Створено рибоохоронні патрулі в шести областях України та Чорноморський рибоохоронний патруль (всього призначено 127 інспекторів рибоохорони). Затверджено нові режими рибальства та нові правила для рибалок-промисловиків.

Внесено зміни до здійснення спеціального використання водних біоресурсів, до органів, видів та умов ліцензування господарської діяльності, до встановлення квот, лімітів та прогнозів використання водних біоресурсів, до чинності державної служби Держрибагентства.

Реформування рибного господарства України здійснюється на підставі удосконалення нормативно-правової бази в рибній галузі. У 2016 р. прийнято 5 постанов Кабінету Міністрів України та видано 7 наказів Мінагрополітики.

Нова організація в рибному господарстві проводиться з урахуванням досвіду іноземних країн на підставі розвитку та посилення міжнародної діяльності.

Таким чином, створення прозорої законодавчої бази, реформування і оптимізація науково-дослідних установ і асоціацій рибоводів та рибалок в Україні, поширення знань та актуальної інформації, захист та управління природними рибними ресурсами забезпечать розвиток рибогосподарської галузі в нашій країні.

ЛІТЕРАТУРА

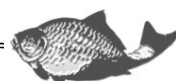
1. Публічний звіт про роботу Державного агентства рибного господарства України у 2016 р. URL: http://darg.gov.ua/_publichnij_zvit_pro_robotu_0_0_0_3421_1.html (дата звернення: 01.11.2017).
2. Державна цільова економічна програма розвитку рибного господарства на 2012-2016 роки : затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1245. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1245-2011-p> (дата звернення: 01.11.2017).
3. Муквич М. Г. Сучасний стан, проблеми та завдання розвитку рибництва в Україні // Рибогосподарська наука України. 2009. № 1. С. 4—8.
4. Механізм забезпечення прибутковості рибних господарств України / Смирнюк Н. І. та ін. // Рибогосподарська наука України. 2009. № 1. С. 107—115.
5. Рибне господарство України : статистичний збірник / Державний комітет статистики України. Київ, 2006.
6. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2015 № 894 : постанова Кабінету Міністрів України від 4 лютого 2016 року № 86. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/86-2016-p> (дата звернення: 01.11.2017).
7. Про внесення змін до Порядку здійснення спеціального використання водних біоресурсів у внутрішніх рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах), внутрішніх морських водах, територіальному морі, виключній (морській) економічній зоні та на континентальному шельфі України : Постанова Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2016 року № 105 та від 5 жовтня 2016 року № 808. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/808-2016-p> (дата звернення: 01.11.2017).
8. Про тимчасове закриття морських рибних портів» : Постанова Кабінету Міністрів України від 6 квітня 2016 року № 263. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/263-2016-p> (дата звернення: 01.11.2017).
9. Про внесення зміни до пункту 19 переліку органів ліцензування : Постанова Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2016 року № 767. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/767-2016-p> (дата звернення: 01.11.2017).
10. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з промислового вилову водних біоресурсів за межами юрисдикції України : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2016 року № 845. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/845-2016-p> (дата звернення: 01.11.2017).
11. Про затвердження режимів рибальства у 2016 році : наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 06 січня 2016 року № 2. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0109-16> (дата звернення: 01.11.2017).
12. Про затвердження нормативно-правових актів, необхідних для здійснення спеціального використання водних біоресурсів : наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 26 січня 2016 року № 17. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0201-16> (дата звернення: 01.11.2017).
13. Про внесення зміни до квот спеціального використання водних біоресурсів загально-державного значення в Азовському морі із затоками, лиманами,

- протоками (у тому числі Утлюцький та Молочний лимани, Сиваш, Керченська протока) у 2016 році (тонн) : наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 31.05.2016 № 184. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1658-15> (дата звернення: 01.11.2017).
14. Про визнання таким, що втратив чинність наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України від 31.05.2013 № 341 : наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 26 лютого 2016 року № 61. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0399-16> (дата звернення: 01.11.2017).
 15. Про затвердження Змін до форми Акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо додержання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері безпеки мореплавства суден флоту рибної промисловості : наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 18 листопада 2016 року № 471. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1600-16> (дата звернення: 01.11.2017).
 16. Про затвердження квот добування водних біоресурсів загальнодержавного значення у 2017 році : наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 16 грудня 2016 року № 542. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1691-16> (дата звернення: 01.11.2017).
 17. Про затвердження лімітів та прогнозів допустимого спеціального використання водних біоресурсів загальнодержавного значення у 2017 році : наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 05 грудня 2016 року № 512. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1676-16> (дата звернення: 01.11.2017).

REFERENCES

1. Public report on the work of the State Agency of Fisheries of Ukraine in 2016 (2016). *darg.gov.ua*. Retrieved from http://darg.gov.ua/_publichnyj_zvit_pro_robotu_0_0_0_3421_1.html.
2. State Target Economic Program of Fisheries Development for 2012-2016. Approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of November 23, 2011, No 1245. *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1245-2011-p>.
3. Mukvich, M. G. (2006). Current state, problems and objectives of fish culture development in Ukraine. *Fisheries science of Ukraine, 1*, 4-8.
4. Smirnyuk, N. I., Buriak, I. V., Onuchenko, O. V., & Mazur, P. V. (2009). The mechanism of profitability of fish farms of Ukraine. *Fisheries science of Ukraine, 1*, 107-115.
5. State Statistics Committee of Ukraine (2006). *Fisheries of Ukraine: Statistical Collection*. Kyiv.
6. On Amendments to the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated September 30, 2015, No. 894. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated February 4, 2016, No. 86. *zakon5.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/86-2016-p>.
7. On amendments to the Procedure for the implementation of special use of water bioresources in internal fish-farming water objects (their parts), inland seawater,

- territorial sea, exclusive (marine) economic zone and on the continental shelf of Ukraine. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of 18 February 2016, No. 105 and October 5, 2016, No. 808. *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/808-2016-p>.
8. On the temporary closure of sea-fishing ports. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated April 6, 2016, No. 263. *zakon3.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/263-2016-p>.
 9. On amending paragraph 19 of the list of licensing bodies. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated October 26, 2016, No. 767. *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/767-2016-p>.
 10. On Approval of Licensing Conditions for the Implementation of Economic Activity for the Industrial Catching of Water Bioresources outside the jurisdiction of Ukraine. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated November 23, 2016, No. 845. *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/845-2016-p>.
 11. On approval of fishing regimes in 2016. Order of the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine dated January 6, 2016. No. 2. *zakon3.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0109-16.htm>.
 12. On the approval of the legal acts required for the special use of water bioresources. Order of the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine of January 26, 2016, No. 17. *zakon3.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0201-16>.
 13. On the introduction of changes to the quotas for the special use of water bioresources of the general value in the Azov Sea with bays, estuaries, straits (including Utlyucky and Molochnyi Liman, Syvash, Kerch Strait) in 2016 (tons). Order of the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine dated May 31, 2016, No. 184. *zakon3.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1658-15>.
 14. On the recognition of the decree of the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine dated 31.05.2013, No 341. Order of the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine dated February 26, 2016, No. 61. *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0399-16>.
 15. On approval of the Changes to the form of the Act, drawn up on the basis of the planned (unscheduled) measure of state supervision (control) regarding compliance by the business entity with the requirements of legislation in the field of safety of navigation of vessels of the fleet of the fishing industry. Order of the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine dated November 18, 2016 No. 471. *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1600-16>.
 16. On approval of quotas for the acquisition of water bioresources of national importance in 2017. Order of the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine dated December 16, 2016, No. 542. *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1691-16>.
 17. On Approval of Limits and Projections of Admissible Special Use of Water Bioresources of National Value in 2017. Order of the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine dated December 5, 2016, No. 512. *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1676-16>.

РАЗВИТИЕ РЕФОРМ В РЫБНОЙ ОТРАСЛИ УКРАИНЫ

Ю. А. Глебова, ya_glebova@ukr.net, Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины, г. Киев

О. В. Шкарупа, knopush@ukr.net, Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины, г. Киев

***Цель.** Добыча водных биоресурсов в Украине в последние годы была на низком уровне. С целью обеспечения населения Украины высококачественной рыбной продукцией, задачей работников рыбного хозяйства страны является создание условий для увеличения объемов вылова рыбы и улучшения организации труда и материального обеспечения в хозяйстве. Цель работы заключается в определении направлений реформирования в рыбной отрасли, обеспечивающих прогресс в ней и направленных на привлечение инвестиций в аквакультуру, создание органов рыбоохраны с качественным изменением принципов их работы, формирование культуры социально ответственных рыбаков, достижение прозрачности и открытости в работе Госрыббазента, а также на повышение эффективности функционирования государственных учреждений.*

***Методика.** Основой исследования являются научные, статистические и отчетные данные в рыбной отрасли Украины. Используются методы мониторинга и ретроспективного анализа последних исследований и публикаций.*

***Результаты.** Приведены информационные данные относительно проведения реформ в рыбохозяйственной отрасли Украины, а именно: изменение территориальных органов, аппарата Госрыббазента, режимов рыболовства, использования водных биоресурсов, нормативно-правовой базы, усиление международной деятельности и использования опыта зарубежных стран, увеличение финансирования, введение инвестирования иностранными государствами и использования их опыта, что способствует наращиванию мощности рыбной отрасли.*

***Научная новизна** заключается в аналитическом мониторинге изменения подходов к организации деятельности рыбоводных формирований, обладающих существенными технологическими, экономическими, организационными, правовыми особенностями, которые необходимо учитывать в хозяйственных процессах.*

***Практическое значение.** Материалы статьи могут быть использованы учеными и работниками рыбной отрасли.*

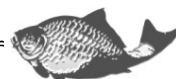
***Ключевые слова:** рыбная отрасль, реформирование, нормативно-правовое поле, законы, постановления, органы Госрыббазента, рыбоохрана, рыбоохранный патруль, международный опыт, инвестиции.*

REFORMATIONAL DIRECTION OF FISH INDUSTRY DEVELOPMENT IN UKRAINE

Yu. Glebova, ya_glebova@ukr.net, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv

O. Shkarupa, knopush@ukr.net, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv

***Purpose.** Exploitation of aquatic bioresources in Ukraine was traditionally low. In order to provide the population of Ukraine with high-quality fish products, the task of fish industry workers in the country is to create appropriate conditions for increasing fish catches and improve the organization of labor and material provision at fish farms. Our immediate goal in the work was to identify the areas of reforms in the fish industry, which would ensure the progress in it and would be aimed at attracting investments in aquaculture, establishing fish protection bodies with a qualitative change in their working principles, forming a culture of socially responsible fishing, achieving*

transparency and openness in the work of the State Agency for Fisheries, as well as improving the efficiency of the functioning of state institutions.

Methodology. *The basis of the research is the scientific, statistical and reporting data in the fish industry of Ukraine. The research uses the methods of monitoring and retrospective analysis of recent research and publications.*

Findings. *The information on the implementation of reforms in the field of fish industry in Ukraine is presented: change of territorial bodies, State Fisheries Agency, fisheries regimes, use of aquatic biological resources, regulatory framework, strengthening of international activities and use of foreign experience. In order to increase the capacity of the fish industry, it is being reformed in the direction of changing its structure, increasing funding, introducing foreign investment and using their expertise.*

Originality. *The need for reforming the fish industry of Ukraine became highly important. Modern socio-economic conditions require changes in the approaches to the organization of the activity of f groups that are marked by significant technological, economic, organizational, regulatory and legal peculiarities that need to be taken into account in economic processes. In accordance with the need for changes in the fish industry, the importance of reforming the fish industry of Ukraine has become urgent.*

Practical value. *The materials of the article may be appropriate for using by scientists and fish industry workers.*

Keywords: *fish goulash, reformation, regulatory framework, Laws, Decrees, bodies of the State Fisheries Agency, fishery protection, fishing patrol, international experience, investments.*

